

15.10.2002

Kaupunginhallitus

Khs dnro	2002-1207/641
Stn dnro	
Saap./Anl.	19-10-2002

§ 402

1.10.2002 pöydälle pantu asia

LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE KESKUSTATUNNELIN JA
KESKUSTAN KATUVERKON JATKOSUUNNITTELUSTA

Ymk 60/1191-02, Khs 2002-1207/641

Esityslistan asia Ystp/1

Ympäristölautakunta päätti antaa seuraavan lausunnon Keskustatunnelin ja keskustan katuverkon jatkosuunnittelusta.

Ympäristölautakunta on antanut useita lausuntoja Keskustatunnelin suunnittelun aikana. Viimeisin lausunto koski ympäristövaikutusten arviointiselostusta vuonna 2001.

Liikenne-ennusteen mahdolliset epävarmuustekijät

Keskustatunnelin suunnittelussa on arvioitu, että tunnelihanke ei merkittävästi lisää keskustaan suuntautuvaa ajoneuvoliikennettä eikä vaikuta kulkutapaan. Oletuksena on ollut mm. ympäristövaikutusten arvioinnissa, että maanpäällistä liikennettä siirtyy maan alle, mutta tunneliyhteys ei sinällään juurikaan houkuttele uutta autoliikennettä.

Tunnelivaihtoehdoksi esitetty vaihtoehto C on kuitenkin pitkä ja välityskyvyltään suuri tunneli, joka saattaa hyvinkin houkuttaa läpikulkuliikennettä Helsingin keskustan läpi. Tämä lisäisi läpikulkuliikenteen haittoja Keskustatunnelin vaikutusalueella.

Keskustatunneli parantaa ja nopeuttaa yhteyksiä Forumiin, Elielin, Rautatien torin ja Kluuvien pysäköintilaitoksiin. Tunnelista olisi yhteydet myös osaan Kampin keskuksen uusista pysäköintipaikoista. Nykyiset maanpäälliset yhteydet katuverkosta jäävät edelleen käyttöön lukuun ottamatta yhteyttä Jaakonkadulta Forumiin. Keskustatunneli tarjoaa yhteydet Töölönlahden pysäköintilaitoksiin idästä ja lännestä. Kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksessä todetaan, että pysäköintilaitosten yhteyksien parantuminen ja nopeutuminen parantavat keskustan kilpailukykyä ja nostavat pysäköintilaitosten käyttöastetta.

F:\SOHLBERG\LAUTAKUNTA\2002\otteet kirjeet_2002\kirjeet_18_02.doc

Postiosoite

PL 500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
ymk@hel.fi

Käyntiosoite

Helsinginkatu 24
Helsinki 53
<http://www.hel.fi/ymk>

Puhelin

+358 9 73121

Faksi

+358 9 7312 2235

Tilinro

800010-1245217

Ly-tunnus

0201256-6
Alv. nro
FI02012566

15.10.2002

Ympäristölautakunta huomauttaa, että joukkoliikenteen ja liityntä-pysäköinnin käytön houkuttelevuus saattaa heiketä, kun keskustan saavutettavuus henkilöautolla paranee Keskustatunnelin vaikutuksesta.

Keskustatunnelin jatkosuunnittelussa tulisi tarkastella myös liikenne-psykologisten tekijöiden vaikutuksia tunnelin käyttöön. Psykologiset tekijät voivat vaikuttaa esimerkiksi ajoreitin valintaan ja siihen haluavatko autoilijat ajaa maan alla. Mikäli tunnelia ei haluta käyttää, liikenne ei pintakatuverkossa vähene ennusteiden mukaisesti.

Hyödyt ja haitat joukkoliikenteelle

Tunnelihankkeen hyödyt joukkoliikenteelle vaikuttavat esitettyjen selvitysten perusteella varsin vähäisiltä. Kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksessä todetaan, että suurin vaikutus tunnelilla olisi keskustan läpikulkeville bussilinjoille (18, 21V, 55, 65A ja 66A), jotka käyttävät Kaivokatua. Kun matka-aika lyhenee ja säännöllisyys paranee, säästetään liikennöintikustannuksia ja matkustajien palvelutaso paranee. Mikäli Länsimetro toteutuisi ennen Keskustatunnelia, jäisivät Lautasaaren linjat pois Kaivokadulta ja jäljelle jäisivät linjat 18 ja 55.

Ympäristölautakunnan mielestä jatkosuunnittelussa olisi selvitettävä tarkemmin, miten tunnelihanke vaikuttaa joukkoliikenteen kilpailukykyyn ja kulkutapaosuuteen keskustaan suuntautuville matkoilla. Myös vaikutukset joukkoliikenteen ja erityisesti metron nykyisten ja suunniteltujen linjausten matkustajamääriin tulisi arvioida tarkemmin.

Kävelykeskustan kehittämisen mahdollisuudet

Kaupunkisuunnittelulautakunnan esityksessä todetaan, että Keskustatunnelin toteuttaminen luo mahdollisuuksia kehittää keskustan katuverkkoa ja laajentaa kävelykeskustaa. Tunnelihankkeeseen on esityksessä kytketty suoraan vain Kaivokadun muuttaminen joukkoliikennekaduksi siinä vaiheessa, kun Keskustatunneli on kokonaan käytössä.

Postiosoite

PL 500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
ymk@hel.fi

Käyntiosoite

Helsinginkatu 24
Helsinki 53
<http://www.hel.fi/ymk>

Puhelin

+358 9 73121

Faksi

+358 9 7312 2235

Tilinro

800010-1245217

Ly-tunnus

0201256-6
Alv. nro
FI02012566

15.10.2002

Ympäristölautakunnan mielestä Keskustatunnelin jatkosuunnittelussa pitäisi esittää tarkemmin ne toimenpiteet, jotka tunnelihanke mahdollistaa keskustan katuverkon kehittämiseksi ja kävelykeskustan laajentamiseksi. Keskustatunnelin rakentamispäätöksen yhteydessä päätöksentekijöillä tulisi olla käytettävissään myös kävelykeskustan kehittämissuunnitelma toimenpiteineen, kustannusarvioineen ja toteutusaikatauluineen.

Vaikutukset ilmanlaatuun ja meluun

Keskustatunnelin rakentamisella ei tehdyn ympäristövaikutusten arvioinnin perusteella ole vaikutusta pääkaupunkiseudun tai Helsingin kokonaispäästöihin. Hiilimonoksidipitoisuudet ovat jo nykyisin pieniä, eikä tunnelivaihtoehdoilla keskenään ole eroa, kun tarkastellaan niiden vaikutuksia hiilimonoksidipitoisuuksiin. Tunnelin rakentaminen pienentäisi hiilimonoksidi- ja typpidioksidipitoisuuksia jonkin verran keskikaupungilla mm. Kaivokadulla mutta kasvattaisi niitä tunnelin suuaukkojen kohdalla.

Melun väheneminen Keskustatunnelin johdosta eräillä katuosuuksilla kohdistuu lähinnä keskustan kaduilla liikkuviin ja oleskeleviin. Asuntokaduilla ei tapahdu oleellisia myönteisiä muutoksia.

Tunnelin rakentamista tai rakentamatta jättämistä ei ympäristövaikutusten arvioinnin perusteella voida perustella ilmanlaatu- tai meluvaiikutuksilla.

Sörnäisten rantatien alue

Keskustatunneli siirtää liikennettä eniten Sörnäisten rantatielle ja Varastokadulle. Sörnäisten rantatien ennustettu liikenne vuonna 2020 ilman Keskustatunnelin vaikutusta on noin 59 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Tunnelivaihtoehto C:n on arvioitu lisäävän kadun liikennemäärää 14 000 ajoneuvolla vuorokaudessa.

Sörnäisten rantatien varsi ja väylän lähialueet ovat voimakkaasti muuttumassa. Sörnäisten rantatien lähialueiden suunnittelu asemakaavatasolla on vireillä Keskustatunnelin kanssa samanaikaisesti. Alueelle on tulossa uusi rantapuisto ja Sörnäisten rantatien varren asuntorakentamista on tutkittu alustavasti.

Postiosoite

PL 500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
ymk@hel.fi

Käyntiosoite

Helsinginkatu 24
Helsinki 53
<http://www.hel.fi/ymk>

Puhelin

+358 9 73121

Faksi

+358 9 7312 2235

Tilinro

800010-1245217

Ly-tunnus

0201256-8

Alv. nro

FI02012566

15.10.2002

Liikenteen kasvusta aiheutuvat haitat Sörnäisten rantatiellä ovat jääneet selvityksissä liian vähälle huomiolle. Liikenteen haitat (päästöt, melu) vaikuttavat alueen asuntorakentamismahdollisuuksiin ja rannan virkistyskäyttöön. YTV:n vuonna 1996 tekemien tutkimusten mukaan Sörnäisten rantatien ja Itäväylän risteysalueen ilmanlaatu on Helsingin huonoimpia ja kuormitetuimpia.

Ympäristölautakunta totesi, että Keskustatunnelin jatkosuunnittelussa pitäisi selvittää tarkemmin tunnelihankkeen vaikutukset Sörnäisten rantatien varren ja lähialueen suunnitteluun sekä liikenteen haittojen lieventämiskeinot. Jos tunnelivaihtoehto C on jatkosuunnittelun lähtökohtana, tulisi tutkia mahdollisuudet ulottaa Keskustatunneli suunniteltua pidemmälle.

Muut jatkotyösuositukset

Keskustatunnelin jatkosuunnittelussa tulee arvioida koko tunnelihankkeen rakentamisen aikaiset haitat sekä suunnitella niiden rajoittamis- ja lieventämiskeinot.

Kaisaniemen puisto ja Kasvitieteellinen puutarha ovat tärkeitä keskustan viihtyisyydelle. Niiden säilyttämiseksi tarvitaan jatkossa tarkat selvitykset. Hankkeen vaikutukset kulttuurihistoriallisesti merkittävän Hietaniemen hautausmaa-alueen kasvillisuuteen ja pohjavesiin tulee selvittää.

Jatkosuunnittelussa olisi laadittava hankkeelle myös seurantaohjelma, jossa on määritelty seurannan aikataulu ja vastuunjako.

Suhde muihin hankkeisiin

Helsingissä on samanaikaisesti suunnitteilla useita isoja liikennehankkeita. Yleiskaavaluonnoksen 2002 vaikutusten arviointia varten on koottu vireillä olevat hankkeet, joita ovat mm. Länsimetro, Töölön metro, Keskustatunneli, Pisara, Hakamäentie–Pasilanväylä, Kehä II Hämeenlinnanväylälle sekä Laajasalon suora joukkoliikenneyhteys keskustaan. Lisäksi yleiskaavaluonnoksessa on esitetty nykyisten väylien tunnelointeja useassa kohteessa sekä nopean raitiotien varausta Viikin ja Malmin suuntaan.

F:\SOHLBERG\LAUTAKUNTA\2002\otteet_kirjeet_2002\kirjeet_18_02.doc

Postiosoite

PL 500
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
ymk@hei.fi

Käyntiosoite

Helsinginkatu 24
Helsinki 53
<http://www.hel.fi/ymk>

Puhelin

+358 9 73121

Faksi

+358 9 7312 2235

Tilinro

800010-1245217

Ly-tunnus

0201256-6
Aiv. nro
FI02012566

15.10.2002

Ympäristölautakunnan mielestä Helsingin kaupunkirakenteen ja kestävä-
n kaupunkikehityksen kannalta ensisijaisia ovat sellaiset joukkoliik-
kennehankkeet, jotka liittyvät kaupunkirakenteen eheyttämiseen ja uu-
sien asuntoalueiden rakentamiseen. Hankkeiden tärkeysjärjestyksen
laatimisessa tulisi perusteena olla Helsingin noudattama joukkoliiken-
nettä suosiva liikennepolitiikka. Hankkeiden tärkeysjärjestys voidaan
esittää esimerkiksi Yleiskaava 2002 toteutussuunnitelmassa.

Kirje kaupunginhallitukselle. Pöytäkirjanote ympäristönsuojelu- ja tutki-
musyksikölle.

Lisätietoja antaa Johanna Viikuna, puhelin 7312 2674.

Merkittiin, että varapuheenjohtaja Aalto ehdotti jäsen Koivusalon kan-
nattamana, että esityslistan sivulle 19 väliotsikon "Hyödyt ja haitat jouk-
koliikenteelle" toisen kappaleen loppuun lisätään lauseet "Väylähank-
keeseen liittyvien pysäköintitilauksuuunnitelmien suhteen ei tule saattaa
varauksia asemakaavatasolle, jotta suunnitellun toisen metrolinjan jo-
tehdyt linjausvaraukset eivät vaarantuisi. Joukkoliikenteen tulevia laa-
jentamishankkeita on tässäkin yhteydessä pidettävä etusijalla."

Asiasta äänestettiin, jolloin esityslistateksti voitti 5 äänellä 2 ääntä
vastaan varapuheenjohtaja Aallon ehdotuksen. Vähemmistöön jäivät
varapuheenjohtaja Aalto ja jäsen Koivusalo. Tyhjää äänesti jäsen
Woitsch.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

XX
XX
XX
XX

Olli Aalto
varapuheenjohtaja

Sari Sohlberg
pöytäkirjanpitäjä

LIITE

Palautettavat asiakirjat